

Υπόθεση C-260/89

Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση ΑΕ κατά Δημοτικής Εταιρίας Πληροφόρησης και Σωτηρίου Κούβελα

(αίτηση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

« Αποκλειστικά ραδιοτηλεοπτικά δικαιώματα — Ελεύθερη
κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών —
Κανόνες ανταγωνισμού — Ελευθερία εκφράσεως »

Έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση	2927
Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα C. O. Lenz της 23ης Ιανουαρίου 1991	2939
Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουνίου 1991	2951

Περίληψη της αποφάσεως

- 1. Ανταγωνισμός — Επιχειρήσεις στις οποίες τα κράτη μέλη παραχωρούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα — Τηλεοπτικό μονοπώλιο — Συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο — Προϊντοθέσεις
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 90)*
- 2. Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Ποσοτικοί περιορισμοί — Μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος — Παραχώρηση τηλεοπτικού μονπωλίου μαζί με αποκλειστικά δικαιώματα επί ορισμένων υλικών και προϊόντων — Επιτρέπεται — Προϊντοθέσεις
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 30 επ.)*
- 3. Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Τηλεοπτικό μονοπώλιο — Διάκριση αναλόγως της προελεύσεως των εκπομπών — Δεν επιτρέπεται — Δικαιολογείται — Προϊντοθέσεις
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 56, 59 και 66)*

4. *Ανταγωνισμός — Επιχειρήσεις στις οποίες τα κράτη μέλη παραχωρούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα — Τηλεοπτικό μονοπώλιο — Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης — Δεν επιτρέπεται — Δικαιολογείται — Προϋποθέσεις*
(*Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 86 και 90*)
5. *Συνθήκη ΕΟΚ — Άρθρο 2 — Δεν ασκεί επιρροή για να κριθεί το επιτρεπτό ή μη τηλεοπτικού μονοπωλίου*
(*Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 2*)
6. *Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Περιορισμοί δικαιολογούμενοι από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας — Επιτρέπονται υπό την προϋπόθεση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων*
(*Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 56 και 66*)

1. Το κοινοτικό δίκαιο δεν αντιτίθεται στην ανάθεση καθεαυτή τηλεοπτικού μονοπωλίου, για λόγους δημοσίου συμφέροντος μη οικονομικής φύσεως. Ο τρόπος, όμως, οργάνωσης και λειτουργίας ενός τέτοιου μονοπωλίου δεν πρέπει να αντιβαίνει προς τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, ούτε προς τους κανόνες ανταγωνισμού.

μέλη, όταν ένα τέτοιο μονοπώλιο άγει σε διακρίσεις εις βάρος των εκπομπών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, εκτός αν η ρύθμιση αυτή δικαιολογείται από έναν από τους λόγους του άρθρου 56, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 66 της Συνθήκης. Δεν συνιστά, πάντως, τέτοια δικαιολόγηση ο σκοπός της αποφυγής τεχνικών δυσχερειών οφειλομένων στον περιορισμένο αριθμό διαθέσιμων διαύλων, εφόσον η οικεία επιχείρηση χρησιμοποιεί περιορισμένο μόνο αριθμό από τους διαύλους αυτούς.

2. Τα άρθρα της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων δεν εμποδίζουν την παραχώρηση, σε μία μόνη επιχείρηση, αποκλειστικών δικαιωμάτων στον τομέα της εκπομπής τηλεοπτικών μηνυμάτων, ούτε την προς τούτο απονομή σ' αυτήν του αποκλειστικού προνομίου να εισάγει, να εκμισθώνει ή να διανέμει τα αναγκαία για την μετάδοσή τους υλικά και προϊόντα, αρκεί να μην προκύπτει εξ αυτού διάκριση μεταξύ εγχωρίων και εισαγομένων προϊόντων εις βάρος των τελευταίων.

4. Αντιβαίνει προς το άρθρο 90, παράγραφος 1, της Συνθήκης η παραχώρηση αποκλειστικού δικαιώματος μεταδόσεως και αποκλειστικού δικαιώματος αναμεταδόσεως τηλεοπτικών εκπομπών σε μία και την αυτή επιχείρηση, όταν τα δικαιώματα αυτά ενδέχεται να οδηγήσουν εκ των πραγμάτων την επιχείρηση αυτή σε παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης μέσω μιας πολιτικής ευμενών διακρίσεων υπέρ της εκπομπής των δικών της προγραμμάτων, εκτός εάν η εφαρμογή του άρθρου 86 εμποδίζει την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που της έχει ανατεθεί.

3. Αντιβαίνει προς το άρθρο 59 της Συνθήκης η εθνική ρύθμιση που ιδρύει μονοπώλιο αποκλειστικών δικαιωμάτων της μεταδόσεως ιδίων εκπομπών και αναμεταδόσεως εκπομπών προερχομένων από άλλα κράτη

5. Το άρθρο 2 της Συνθήκης, το οποίο περιγράφει την αποστολή της Ευρωπαϊκής

Οικονομικής Κοινότητας, δεν περιέχει κριτήρια, βάσει των οποίων θα μπορούσε να κριθεί αν ένα εθνικό τηλεοπτικό μονοπώλιο συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο.

6. Όταν ένα κράτος μέλος επικαλείται τις διατάξεις του άρθρου 56 σε συνδυασμό προς το άρθρο 66 της Συνθήκης, για να δικαιολογήσει, για λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας, μια ρύθμιση τέτοια που μπορεί να παρακωλύσει την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, η δικαιολόγηση αυτή, η οποία προβλέπεται από το κοινοτικό δίκαιο, πρέπει να ερμηνεύεται με

γνώμονα τις γενικές αρχές του δικαίου και ιδίως τα θεμελιώδη δικαιώματα. Έτσι, η αμφισβητούμενη εθνική ρύθμιση μπορεί να υπαχθεί στις εξαιρέσεις που προβλέπουν οι προαναφερθείσες διατάξεις μόνον αν είναι σύμφωνη με τα θεμελιώδη δικαιώματα, για τον σεβασμό των οποίων μεριμνά το Δικαστήριο. Προκειμένου περί τηλεοπτικής ρυθμίσεως, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα της αρχής της ελευθερίας εκφράσεως, η οποία κατοχυρώνεται με το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ως γενική αρχή του δικαίου, για την τήρηση του οποίου μεριμνά το Δικαστήριο.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ στην υπόθεση C-260/89 *

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. Νομικό πλαίσιο

1. Κατά το άρθρο 15 του ελληνικού Συντάγματος του 1975, η ραδιοφωνία και η τηλεόραση τελούν υπό τον άμεσο έλεγχο του κράτους, σκοπούν δε στην αντικειμενική και επί ίσοις όροις μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, ως και προϊόντων του λόγου και της τέχνης· κατά το ίδιο άρθρο, πρέπει πάντως να διασφαλίζεται η επιβαλλόμενη από την κοινωνική τους αποστολή και την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας ποιοτική στάθμη των εκπομπών.

2. Η Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση — Ανώνυμη Εταιρία (στο εξής: ΕΡΤ), δημόσια επιχείρηση τελούσα υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του κράτους, ιδρύθηκε με τον νόμο 1730/1987 (*Εφημερίς της Κυβερνήσεως*, τεύχος Α, αριθ. 145, της 18.8.1987, σ. 144).

Η ΕΡΤ περιλαμβάνει την Ελληνική Τηλεόραση (ΕΤ 1 και ΕΤ 2), την Ελληνική Ραδιοφωνία, το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων, καθώς και την Εταιρία Παραγωγής και Εμπορίας Εκπομπών και Προγραμμάτων Ραδιοτηλεόρασης ΕΡΤ.

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.